

Albizturko lehen aipamen idatzia 1384. urtekoa da; orduan Tolosara batu egin zen. Babarrun oso onak jasotzen dituzte eta arrazoi nagusia lurraren ezaugarriak dira. Kunplituak deitzen diete...

Babarrunaren herriaz...

ERREDAKZIOA

Albiztur herriak bere ospea hasiera batean babarrun beltzari zor dio. Herri honen lehen aipamen idatzia 1384. urtekoa da, dokumentu horretan eta baldintza batzuen pean, Tolosara batzen dela aipatzen zen. 1617ko apirilaren 2an, Felipe III.ak hiribildu izaera eman zion baina horretarako diru bat ordaindu behar izan zuen eta elizari eskatu behar izan zion.

1651. urtetik Saiazko alkatetzako kidea zen. Albizturtekin batera Aia, Laurgain, Urdaneta, Alzola, Beizama, Bidania, Errezil eta Goiatz zeuden.

Bertatik errege bidea igarotzen zen eta horregatik eraikin bereziak izan zituen garai batean: erromesentzako bi ospitale, bi ostatu eta lau errota.

Herri txikia da Albiztur: kontuak kontu, XIX. mendetik XX. mendera arte Hego Ameriketara emigratu zuten hainbat albizturta- rrek lan bila eta honek 140 urtetan 500 biztanle baino gehiagoren galera ekarri zuen. Biztanleria gaur egun, gutxituz joan da azkenengo urteetan eta honi dagokionez, Hego Ameriketarako emigratioak min handia egin zion. Baina azken urte hauetan Albizturko biztanleak mantentzen, egonkortzen ari direla dirudi.

Babarrun beltzak Albizturren

Albizturko babarrun beltzek amerikar jatorria daukate. Belaunaldi belaunaldi landatu ohi izan dira herriko soro eta baratzetan, uzta oparora eskainiz. Iraila eta urri aldera herrira joanez gero, laster ikusten dira artasoroak babarrun lekaz beteta. Dirudienaz, kareharrien eraginez soroetako lurrak aberastu eta ezaugarri bereziak dituzten babarrunak lortzen dira he-

rri honetan. Ohikoa da Tolosako Babarrun Ekoizleen Txapelketako txapelaldun asko bertakoak izatea.

Albiztur oso menditsua da baina aldi berean lurrak emankorrak dira, larre on, ur kantitate handia eta zuhaitz askorekin. Kareharrizko San Anton harrobia ere nabarmendu beharrekoa da. Gaur egun lan egiten dute oraindik.

Hala ere, esan daiteke biztanle gehienek industrian eta Tolosako zerbitzuetan lan egiten dutela.

Intereseko leku-eraikinak

XVII. mende hasieran herriko parrokia eraikitzen hasi ziren, antzinako eliza baten hondarren gainean, hain zuzen. XVIII. mende bukaeran teilatua behera erori zenez eta eliza berreraiki behar izan zuten. Argisaingo Santa Marina eliza erromanikoa ere dute. Auzo horretan dagoen Santa Marina Haundi baserria ere aipatzekoa da, garai batean erromesen ospitaleetako bat hori izan baitzen. San Gregorio baseliza ere badute, XVI. mendean bukatu eginakoa.

Mendikuteko gotorlekua XII. mendean kokatzen da. Mendian gora egin eta erromatarren garaiak gaur arteko aztarnak ikus daitezke. Horien artean, Erdi Aroko gaztelu baten eta erromatarren garaiko galtzadaren arrastoak. XIV. mendean berregituratu eta ez zuten gehiago babestoki gisa erabili.

Gerora, Espainiako Gerra Zibila gertatu zenean zelatariak Mendikuteko gazteluan jartzen ziren, Espainiako errepublikarren aurka matxinatu zirenen hegazkinen etorrera jakinarazteko. Inguruan gerra garaiko armak eta balak aurkitu dituzte.

Erdi Aroko kutsua gordetzen duen baserrikeri ere badago Albizturten. Horien artean, Errekalde



Albizturko plaza duela 21 urte irudian. Inguruan frontoia, ikastetxea eliza eta udaletxea ditu. HITZA

(Alfaro baserriaren ondoan, erdigunean). Urrutume baserria, esaterako, Kultura Ondasun gisa monumentu izendapena du.

Albizturkoak, kunplituak

Kunplituak omen dira Albizturkoak: hori da egokitu zaien ezizena. Batzuentzat gustukoa eta beste batzuentzat ez oso polita. Kontua da, ez duela herriko inork honen jatorria ematerik izan eta liburuetan topatzea ez da erraza. 100 urte gutxienez dituela behintzat, jakina da, bertako biztanleek hala baitakite. Gehiago ikertu behar...



Harriko garbigune eder bat dago herrigunera iritsi aurretik. N. URBIZU

» INKESTA

1. Nondik dator kunplituaren goitizena? 2. Gustatzen al zaizu ezizen hau? Zer sentitzen duzu hori esaten dizutenean?



«Goitzen hau hotza, inperzonalak iruditzen zait»

Ane Miren Uranga
DIETISTA

1. Ez dakit nondik datorren ezizen hau, ideiarik ere ez...
2. Egia esan ez zait gehiegi gustatzen, hotza da, inperzonalak. Goitzen honekin nirekin behintzak jentzek ez du erabili brometan, ez dute horretarako erabili. Gainera, askok ez dakite Albizturkook zein goitzen dugun.



«Inguruko goitzenak ikusita, gurea polita da»

Anjel Mari Peñagarikano
BERTSOLARIA

1. Ez dakit nondik datorren ezizena. Behin baino gehiagotan hitz egin izan dut honetaz jendearekin baina ez dugu inoiz jakin.
2. Inguruko ezizenak ikusita (el-txoak, akerrak, lapurrak, tipulak)... polita da, gustura entzuten den horietakoa. Txarra behintzat ez da, inondik inora.



«Gustatu edo ez gustatu, jarritakoa da»

Juan Ugartemendia
ALKATE OHIA

1. Ez dut arrastorik, nondik datoren goitizena. Aita zenari entzun izan nion, baina nondik datorren...
2. Gustatu edo ez gustatu jarritakoa da. Ez da oso polita baina bes-tetan akerrak, makilak, elbiak dira, eta ez dakit zein den txarragoa. Herrian honekin bromak egiteko ohiturarik ez da izan, nik dakidala.



sarrerak

HITZAK harpidedunentzat
2 sarrera pare ditu

sarrerak eskuratzeko deitu:
943-65 56 95
harpidedun kodea eskura duzula

Jasotako dei guztien artean zozketa egingo dugu. Saridunen izenak urtarrilaren 29ko egunkarian.

Uzturpe Ikastolaren Kultur Astearen baitan



ikusizuna
Alurr dantza taldearen eskutik

Urtarrilak 30 • ostirala • 22:00etan • Ibarra Belabieta Kirolegian



harpidedunentzat
TXOKOA hitza